

Jaarverslag 2019

► Stichting STIL Laan van Nieuw Guinea 143 3531 JH Utrecht

Tel: +31 (0)30 2713463 E-mail: info@stil-utrecht.nl www.stil-utrecht.nl facebook.com/STILUtrecht/

Rekeningnummer: NL44INGB0007407021

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	3
2	Opvang & humanitaire hulp.....	4
2.1	Onderdak via STIL.....	4
2.2	Particuliere opvang.....	5
2.3	Nieuwe gastadressen.....	6
2.4	Overige ontwikkelingen rondom opvang.....	7
2.5	Leefgeld en financiële steun.....	8
3	Hulp & begeleiding.....	8
3.1	Sociaal-juridische begeleiding.....	9
3.2	Juridische procedures.....	9
3.3	Langdurig verblijvende kinderen.....	11
4	Medische hulp.....	12
4.1	Verwijzing, begeleiding en voorlichting.....	12
4.2	Samenwerking.....	13
5	Organisatie.....	14
5.1	De werkvloer.....	14
5.2	Bestuur.....	14
5.3	Beleid.....	14
5.4	LVV.....	15
5.5	Project Stil Leven.....	15
6	Financiering.....	16
6.1	Jaarrekening.....	16
6.2	Subsidie gemeente Utrecht.....	16
6.3	Fondsen en donaties.....	16

1 Inleiding

In 2019 hielp STIL bijna zeventig vrouwen en hun eventuele kinderen en partner aan opvang. Dit betrof meer dan honderd plaatsingen in verschillende vormen van opvang. Bijna zestig vrouwen met en zonder kinderen, kregen onderdak in ons particuliere netwerk. Tijdens de opvang bood STIL hen sociale, medische en juridische hulp en werkte aan oplossingen en perspectief. Bijna 350 mensen kregen juridische begeleiding. Dit leidde tot een recordaantal verblijfsvergunningen.

Record aantal verblijfsvergunningen

We begeleidden in 2019 bijna 350 mensen zonder verblijfsvergunning en hun gezinsleden, in meer dan 270 procedures. Een recordaantal mensen kreeg een verblijfsvergunning, te weten 43 mensen en hun gezinsleden. Hieronder ook veertien gezinnen die al lange tijd in Nederland wonen en op grond van de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (vaak 'kinderpardon' genoemd) een verblijfsvergunning kregen. Ook kregen veertien mensen en hun gezinsleden asiel.

Medische zorg, daklozenhulp en opvang

STIL hielp 570 mensen met het verkrijgen van toegang tot medische zorg. Bijna zeventig mensen en hun gezinsleden kregen opvang, 100 mensen kregen 'garantstellingen' voor avondeten en aan 130 mensen verstrekten we verzorgingsproducten.

Half jaar geen nieuwe mensen in particuliere opvang

Vervelende ontwikkeling in 2019 was dat we in de tweede helft van het jaar geen *nieuwe* mensen in particuliere opvang konden plaatsen omdat we onvoldoende capaciteit hadden voor begeleiding. Wel verbleven daar nog de mensen die er voor die tijd al logeerden. Ook konden we minder *nieuwe* mensen dan gebruikelijk als sociaal-juridische cliënt aannemen voor intensieve begeleidingstrajecten omdat de limiet van menskracht bereikt was.

Dit betekende niet dat we *weinig* mensen hielpen en geen resultaten boekten, zo is te zien aan het record aantal vergunningen en de vele mensen die begeleid werden of aan wie hulp werd geboden, zowel op medisch als op sociaal-juridisch gebied.

Deelname aan 'LVV-pilot'

Een belangrijke ontwikkeling in 2019 was de besluitvorming rondom het al dan niet deelnemen van STIL en andere Utrechtse organisaties aan de Utrechtse *pilot* van de zogenoemde Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). STIL koos uiteindelijk voor deelname waarbij onze onafhankelijkheid, de privacy en 'veiligheid' van onze cliënten evenals onze werkwijze, missie en visie, niet in gevaar kwamen. STIL speelde een belangrijke rol in het bewerkstelligen en waarborgen van deze voor ons zeer belangrijke voorwaarden.

Intern is en binnen de Stichting op het gebied van arbeidsomstandigheden en werknemersrechten een en ander verbeterd. Een goedgekeurde jaarrekening is bijgevoegd en/of op de website te vinden: www.stil-utrecht.nl.

Meer informatie en dankwoord

Op onze website valt meer te lezen over de visie en missie van STIL, beleid, werkwijze en spreekuren. Ook kun je daar lezen wat je voor STIL en onze cliënten kunt doen. Dit jaarverslag, de jaarrekening en verslagen van voorgaande jaren, zijn eveneens op de website te vinden.

Hierbij dankt STIL gastadressen, vrijwilligers, donateurs, fondsen, gemeente Utrecht, partners en betrokkenen hartelijk. Zonder jullie was dit alles zeker niet mogelijk geweest!

2 Opvang & humanitaire hulp

2.1 Onderdak via STIL

In 2019 hielp STIL in totaal 68 vrouwen, kwetsbaren en hun eventuele kinderen en partner, aan opvang. Dit betrof 103 plaatsingen. 59 mensen en hun kinderen en partner, verbleven in particuliere opvang. Zoals de vrouw hier rechts op de foto. Zij heeft intussen asiel gekregen.

In de tabel hierna is te zien hoeveel mensen opvang via STIL kregen bij een gastgezin, in een particulier opvanghuis, in reguliere, gemeentelijke, of rijksopvang.

Opvang	Nieuwe plaatsingen	Cliënten in opvang
Particuliere opvangorganisaties	9	22
Gastgezin via STIL	19	37
Zorginstelling/vrouwenopvang	7	9
Tweedelijnsopvang gemeente Utrecht	24	NB
Rijksopvang (alleen nieuwe plaatsingen)	44	NB
Totaal	103	68

In de tabel is te zien dat negen mensen in een reguliere zorginstelling of reguliere vrouwenopvang verbleven. 59 mensen kregen particuliere opvang. 68 vrouwen en hun gezinsleden kregen uiteindelijk gemeentelijke- of rijksopvang.

Toelichting tabel opvang

Nieuwe plaatsingen: Dit zijn plaatsingen van mensen die in 2019 een logeerplek of kamer kregen op een gastadres, in een opvanghuis, gemeentelijke opvang of AZC. Bij het totaal aantal cliënten 'in de opvang' (rechterkolom) zitten ook mensen die al voor 2019 geplaatst zijn. Het aantal plaatsingen is hoger dan het aantal personen omdat mensen in een jaar vaak op meerdere opvang-plekken geplaatst worden.

Zorginstelling: Dit betreft meestal 'begeleid wonen'-instellingen voor kwetsbare cliënten.

Vrouwenopvang: Dit betreft meestal vrouwen die met huiselijk geweld te maken hebben gehad of slachtoffer zijn van mensenhandel.

Tweedelijns-opvang gemeente: Dit gaat om gemeentelijk gefinancierde opvang, waarbij de organisatie INLIA beoordeelt of mensen voldoen aan de door de gemeente gestelde voorwaarden aan die opvang. Dat gebeurt bijvoorbeeld als er – naast regio-binding- sprake is van juridisch perspectief, werken aan terugkeer of ernstige medische/psychische problematiek.

Rijksopvang: Dit gaat meestal om mensen die vertrekken naar het Aanmeldcentrum in Ter Apel om asiel te vragen, die vervolgens in een Asielzoekerscentrum geplaatst worden (AZC).

2.2 Particuliere opvang

In totaal kregen 59 vrouwen met hun eventuele kinderen en eventuele partner, particuliere opvang via STIL.

STIL beschikt over een netwerk van particuliere gastadressen en organisaties. De meesten in Utrecht en omstreken, maar ook enkelen elders in het land.

In 2019 waren dit 63 gastgezinnen. Dit is een gelijk aantal als in het voorafgaande jaar. Dat komt omdat er regelmatig adressen 'afvallen' en ook nieuwe bijkomen. Mensen stoppen bijvoorbeeld met het bieden van opvang als ze verhuizen, een kind krijgen, gaan samenwonen, e.d. Soms willen ze een tijd rust, als ze lange tijd opvang hebben geboden.

Foto: Weinie leert schaatsen bij haar gastadres.

Zeer verschillende soorten logeerplekken

De gastadressen zijn zeer verschillend, zowel wat betreft de mensen die onderdak aanbieden als de soort logeerplekken. Het kan zijn dat onze cliënten een geheel eigen plek krijgen zoals een tuinhuisje of een zolder met douche en kookgelegenheid, het kan ook dat twee cliënten samen één logeerkamer krijgen. Soms leven gezin en logees nogal gescheiden van elkaar, soms delen ze juist alles met elkaar. Het kan gaan om woongroepen, echtparen, alleenwonenden of gezinnen. De tijdsduur waarin iemand onderdak krijgt, kan ook erg verschillen. De opvang kan een week, enkele weken, enkele maanden, of bijna twee jaar duren.

'Mama' bood zeven jonge vrouwen logeerplek

De 84-jarige Rijkje* biedt soms een logeerplek aan, als een vrouw op straat staat. Tot nu toe vooral aan jonge vrouwen. In totaal al zeven keer, één keer aan een gezin. Soms aan twee vrouwen tegelijk omdat dat gezelliger voor ze is. De gastvrouw en de logees hebben wederzijds wat aan elkaar want het biedt warmte en gezelligheid.

Steeds is het anders maar tot nu toe is het altijd erg goed verlopen. "De taal is soms wel een probleem", vertelt Rijkje. "Maar met handen en voeten kom je ver. Soms is dat heerlijk even lachen! Wat ik echt moeilijk vind, is het afscheid nemen. Ik mis hen erg", vertelt Rijkje. Andersom is dat ook zo. Ze komen gelukkig nog af en toe op bezoek. "Zoals op mijn verjaardag. Dat was een leuke verrassing. Stonden er opeens vier op de stoep", zegt Rijkje lachend. Ook andersom had zij een keer een logee met een feestje verrast. "Ze was daar helemaal door geraakt"

Meestal duurt de opvang zo'n drie maanden. Rijkje heeft er nog lang geen genoeg van. Ze heeft wel een klein keukentje boven gemaakt zodat de vrouwen nu kunnen koken op tijden dat ze daar zin in hebben en het Rijkje minder goed uitkomt.

*Rijkje is niet haar echte naam omdat die mogelijk te 'herkenbaar' is.

Particuliere opvanghuizen

Als we praten over particuliere opvang bij organisaties, bedoelen we bijvoorbeeld bij het Jeannette Noëlhuis, een katholieke woongemeenschap in Amsterdam, het Wereldvrouwenhuis in Nijmegen, het Jongerenhuis in Eindhoven en het Harriët Tubmanhuis in Amsterdam. In de tabel is te zien dat door deze organisaties 22 vrouwen en hun kinderen werden opgevangen in 2019.

2.3 Nieuwe gastadressen

Zoals ook in het voorgaande jaar, werkte STIL in 2019 nauw samen met het kerkelijke netwerk Iedereen onder Dak waarin onder meer de Protestantse Gemeente Utrecht vertegenwoordigd is. We organiseren bijvoorbeeld gezamenlijk voorlichtingsbijeenkomsten over het bieden van opvang in je eigen huis. Meestal in samenwerking met onze andere kerkelijke contacten, zoals de OMDUW-kerken.

Andere steden

Het laatste half jaar van 2019 hebben we dergelijke bijeenkomsten in Utrecht niet gehad. Wel waren we actief betrokken bij twee voorlichtingsbijeenkomsten in andere steden. Zo gaven we voorlichting aan vertegenwoordigers van Amsterdamse kerken die het initiatief 'Kerkbed' gestart zijn om logeerplekken te werven voor vluchtelingen die op straat staan. Ook gaven we voorlichting aan een opvangnetwerk rondom een kerk in Dronten.

Foto: Jane (links) sliep met haar dochter in drie kerken en op vier gastadressen. Ze kreeg intussen asiel.

'Stel dat we zelf op de vlucht zouden zijn?'

In mei 2019 bezocht STIL een vrouw die erover dacht een 'ongedocumenteerde' vrouw met één of twee kinderen in haar huisje op te vangen. Ze had nog allerlei vragen en moest nog wat ruimte creëren maar ze besloot het uiteindelijk te doen!

Ze vertelt waarom: "Ik vind het erg als mensen in nood zijn en dan noodgedwongen op straat leven. Het is gewoon veel te gevaarlijk op straat, zeker voor een vrouw. Kinderen horen sowieso niet op straat te leven! Dat kan echt niet, vind ik. Daar wil ik mij voor inzetten. Als medemens wil je iets doen aan deze wereldwijde problematiek. Stel dat we zelf op de vlucht zouden zijn?" Deze vrouw heeft een kamertje opgeruimd en gezellig gemaakt voor een moeder met kind. Superlief!

Minder adressen geworven dan vooraf verwacht

We hebben in 2019 minder nieuwe gastadressen geworven dan vooraf gepland. Dat kwam omdat we het werven een half jaar op een laag pitje gezet hebben omdat we vanwege gebrek aan menskracht voor de begeleiding geen 'nieuwe' mensen meer in particuliere opvang konden plaatsen.

We hadden een gedeeltelijke 'cliëntenstop'. In die periode namen we wel mensen in begeleiding die in gemeentelijke opvang de Weerdsingel geplaatst werden, echter we hadden wegens ziekte van, en verloof onder, medewerkers en vrijwilligers, onvoldoende menskracht om zorgvuldige verantwoorde begeleiding te bieden aan *nog meer* 'nieuwe' cliënten. Uiteraard bleven we wel de vele mensen die we al in de opvang en begeleiding hadden, steunen.

Meer opvang geboden dan vooraf verwacht

Gelukkig bleek eind van het jaar dat we desondanks meer mensen hebben kunnen opvangen dan vooraf verwacht! Met andere woorden: dat we een periode weinig 'nieuwe' mensen opvingen en in begeleiding namen, betekende niet dat het totaal aantal geholpen mensen dat we opvingen en begeleidden minder was. Dit kwam omdat onze sociaal-juridische medewerkers allen al een zeer groot aantal cliënten in begeleiding *hadden* voordat de cliëntenstop inging.

Verblijfsvergunning voor moeder en dochter

Jane (zie foto vorige pagina, met begeleidster Willeke), sliep met haar zevenjarige dochter achtereenvolgend in drie kerken en op vier verschillende gastadressen. Ze kwam in een onveilige situatie terecht. Gelukkig liep het goed af en kreeg ze uiteindelijk alsnog asiel.

Jane kwam anderhalf jaar geleden naar Nederland, kreeg geen asiel en belandde in februari 2019 met haar dochter op straat. "We sliepen drie maanden op een dun matje op de grond in een kerk, ik voelde me verschrikkelijk". Later sliepen ze nog in twee andere kerken. Haar kind ging acht maanden niet naar school.

Toen ze niet meer in de kerk mocht blijven, bood een man haar een logeerplek aan. Helaas bleek dat hij er wat voor terug wilde. "Ik help jou, jij helpt mij", was zijn redenering... Drie dagen en nachten bleef ze wakker en lukte het haar hem van zich af te houden. Op de derde dag vond ze het niet veilig genoeg meer en vertrok ze naar de straat.

Intussen had ze STIL leren kennen en hielp Willeke haar samen met de advocaat haar asielverhaal te onderbouwen. Ze kreeg geen gemeentelijke opvang maar gelukkig hielp een predikante haar aan een veilige logeerplek bij particulieren in huis. Daarna kwam ze via STIL op een ander gastadres terecht. Later vertrok ze om asiel te vragen. Na drie maanden kwam ze met tranen in haar ogen op het kantoor van STIL vertellen hoe dankbaar en blij ze was. Ze had asiel gekregen!

Kwetsbaar voor misbruik

De situatie van de vrouw in het kader, Jane, die geen gemeentelijke opvang kreeg en tevens niet naar de rijksopvang, zoals een AZC of Gezinslocatie (GL), kon, is niet uitzonderlijk. Sommige vrouwen met kinderen kunnen daar om verschillende redenen niet terecht. Het particuliere netwerk van STIL is helaas onvoldoende toereikend om hen allemaal te kunnen opvangen. Dus gezinnen en alleenstaande moeders belanden met regelmaat feitelijk op straat, ook als sprake is van concreet juridisch perspectief of extreem schrijnende situaties.

Ze komen hierdoor, net als Jane, in situaties terecht waarin ze kwetsbaar zijn voor misbruik of uitbuiting. We vrezen dat we hiervan slechts het topje van de ijsberg zien. Een vrouw die we in 2019 hielpen, heeft zichzelf tien maanden geprostitueerd voor ze uiteindelijk gemeentelijke opvang kreeg. Het trieste is dat het vaak eerst mis moet gaan, voor vrouwen opvang kunnen krijgen van de overheid. Dit geldt vooral voor vrouwen die niet aan de geldende criteria voor overheidsopvang voldoen of die vrezen voor uitzetting.

2.4 Overige ontwikkelingen rondom opvang

Gezinnen op straat

In 2019 signaleerden de Utrechtse organisaties die met 'ongedocumenteerden' werken dat gezinnen nauwelijks meer in de Utrechtse opvang terecht konden komen. Bij het Aanmeldloket¹ ervoeren de medewerkers dat de afwezigheid van een eerstelijnsopvang voor gezinnen problematisch was. Zij zagen soms zeer schrijnende en zorgelijke situaties waarbij mensen met minderjarige kinderen op straat verbleven. Doordat zij nergens terecht konden om de situatie nader te onderzoeken, verdwenen ze uit beeld en kon geen of onvoldoende begeleiding geboden worden en konden ze bijvoorbeeld ook niet aangemeld worden voor opvang in de tweede lijn.

Minder kans op opvang voor gezinnen

Anderzijds bleek dat, als gezinnen wel werden aangemeld voor tweedelijnsopvang, ze veel minder kans hadden opvang te krijgen, dan voorheen. Zo werden in 2015 en 2016 in totaal 21 gezinnen opgevangen in

¹ Het Aanmeldloket is sinds halverwege 2018 verantwoordelijk voor aanmeldingen voor- en verwijzingen naar eerstelijnsopvang zoals de Bed, Bad en Brood-opvang in diverse gemeenten. Dit loket wordt gedraaid door vier Utrechtse organisaties samen, waaronder STIL op een locatie niet ver van ons kantoor.

Utrecht. Sinds de nieuwe werkwijze van kracht is, waarbij INLIA² alle toegang tot tweedelijnsopvang in Utrecht toetst, werd in twee jaar tijd echter slechts één gezin toegelaten tot de opvang.

Dit bracht de organisaties ertoe voorbeelden te geven, zogenoemde casuïstiek, om duidelijk te maken dat gezinnen soms wel degelijk gemeentelijke opvang nodig hebben. Dit resulteerde eind 2019 in nieuwe afspraken met de gemeente Utrecht over de toegang tot tweedelijnsopvang voor gezinnen. Ook werd de basis gelegd voor het starten van een eerstelijns opvangvoorziening voor deze doelgroep.

Jongeren en minderjarigen met een Dublinclaim

Een andere doelgroep die geen of slechts in zeer uitzonderlijke situaties, toegang krijgt tot gemeentelijke opvang, zijn mensen met een Dublinclaim. Dit is, afgezien van de gezinnen, vooral zorgelijk voor de groeiende groep zeer jonge mensen (van 18 tot 23 jaar, mogelijk zelfs minderjarigen). Deze jonge jongens en meisjes zijn genooddaakt op straat te overleven, wat hen extra kwetsbaar maakt en blootstelt aan diverse risico's zoals uitbuiting en misbruik. Ook dit thema is door de samenwerkende organisaties aangekaart bij de gemeente, maar helaas zonder resultaat waar het toegang tot opvang betreft.

2.5 Leefgeld en financiële steun

In 2019 is aan 56 mensen *structureel* leefgeld gegeven voor eten en eerste levensbehoeften. Deze mensen kregen langere tijd sociaal-juridische begeleiding van, en vaak ook opvang via, STIL. Dit zijn mensen die niet via een andere instelling leefgeld ontvingen. Daarnaast is aan een vergelijkbaar aantal mensen *incidenteel* steun voor eerste levensbehoeften verleend. STIL betaalt eveneens medisch, en juridisch, noodzakelijke kosten en reiskosten ten behoeve van medische, juridische en humanitaire hulp.

Derdengelden

STIL heeft een doorsluitfunctie voor leefgeld dat door derden verstrekt wordt, de zogenoemde derdengelden. In 2019 betrof dit zestien personen die geld ontvingen van de gemeente Utrecht of een omliggende gemeente, vier personen van andere instanties, zoals het COA³, de nationale overheid of andere NGO's.

Garantstellingen voor eten

STIL draait elke maandagochtend een daklozen-spreekuur. Hier worden garantstellingen voor eten en kleding verstrekt, evenals verzorgingsproducten zoals deodorant, zeep, maandverband e.d. STIL verstrekke in 2019 aan honderd mensen garantstellingen voor eten bij het Smulhuis (daklozeneethuis).

Verzorgingsproducten, kleding en noodzakelijke goederen

Aan 131 mensen verstrekten we drogistproducten. 61 personen gaven we garantstellingen voor kleding en noodzakelijke producten zoals kinderwagens, dekens en schoenen. Die kunnen ze dan meestal gratis bij Emmaus krijgen, soms tegen een kleine vergoeding.

STIL regelt ook vaak via via noodzakelijke goederen, zoals in 2019 een gratis rollator voor een vrouw, kinderwagens, baby-spullen, beddengoed, etcetera.

² INLIA is de kerkelijke instantie die voor de gemeente Utrecht beoordeelt of mensen voldoen aan de criteria en in aanmerking komen voor toelating tot gemeentelijk gefinancierde opvang.

³ Het COA is het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers, verantwoordelijk voor rijksopvang.

3 Hulp & begeleiding

3.1 Sociaal-juridische begeleiding

In 2019 bood STIL bijna 350 mensen sociaal-juridische begeleiding. Dit betrof 232 intensieve juridische begeleidingstrajecten, de zogenoemde tweedelijns-trajecten. Dit was een recordaantal. Hieruit blijkt dat de gedeeltelijke cliëntenstop niet betekende dat we weinig mensen hielpen, integendeel. Daarnaast werden 110 korte begeleidings-trajecten geboden.

Recordaantal verblijfsvergunningen

STIL wist in 2019 ook een recordaantal verblijfsvergunningen voor haar cliënten te verkrijgen, te weten 43 mensen en hun gezinsleden. Een groot deel hiervan betreft mensen die een vergunning kregen op basis van de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen, namelijk veertien gezinnen. Dit waren in totaal maar liefst 23 ouders en 32 kinderen. Ook het aantal asielvergunningen lag met veertien hoog dit jaar.

Niet altijd krijgt STIL te horen of mensen in een later stadium een vergunning krijgen, soms gaan mensen naar de Noodopvang (SNDVU), andere tweedelijnsopvang of een AZC en nemen andere organisaties de juridische begeleiding over.

Tabel juridische procedures

	Totaal	Afgewezen	Toegekend/ gerealiseerd	In bezwaar /beroep	In procedure	Voor- bereiding
8 EVRM	16	2	1	1	0	12
Asiel	135	6	14	5	51	59
Buiten schuld	2	0	0	0	0	2
Chavez	38	0	9	4	7	18
EU route	4	1	2	0	0	1
Gezinsvorming/-hereniging	10	2	1	1	1	5
Humanitair	4	0	1	3	0	0
Kinderpardon	32	0	14	18	0	0
Medisch	2	0	1	1	0	0
Mensenhandel	5	2	0	0	0	3
Werkvergunning	2	0	0	0	0	2
Totaal	250	13	43	33	59	102

Art. 64	21	4	4	3	1	9
---------	----	---	---	---	---	---

Vrijwillige terugkeer incl. terugkeer Dublinland	5	0	3	0	0	2
--	---	---	---	---	---	---

3.2 Juridische procedures

STIL hielp in 2019 mensen met het voeren van 276 juridische procedures (incl. terugkeer en artikel 64- dat is 'uitstel van vertrek op medische gronden'), waarvan er eind 2019 nog 102 in voorbereiding waren en 59 mensen nog in procedure waren. Dat laatste wil zeggen: in afwachting van een interview ('gehoor') door de IND of in afwachting van een beslissing.

In de tabel hierboven is te zien om welke procedures het gaat, de aantallen en resultaten. Ook is te zien in welke gevallen er eind 2019 nog een bezwaar- (bij de IND) of beroepsprocedure (bij de rechter) liep of als procedures op dat moment nog in voorbereiding waren.

Groot aantal mensen asiel en verblijf bij kind

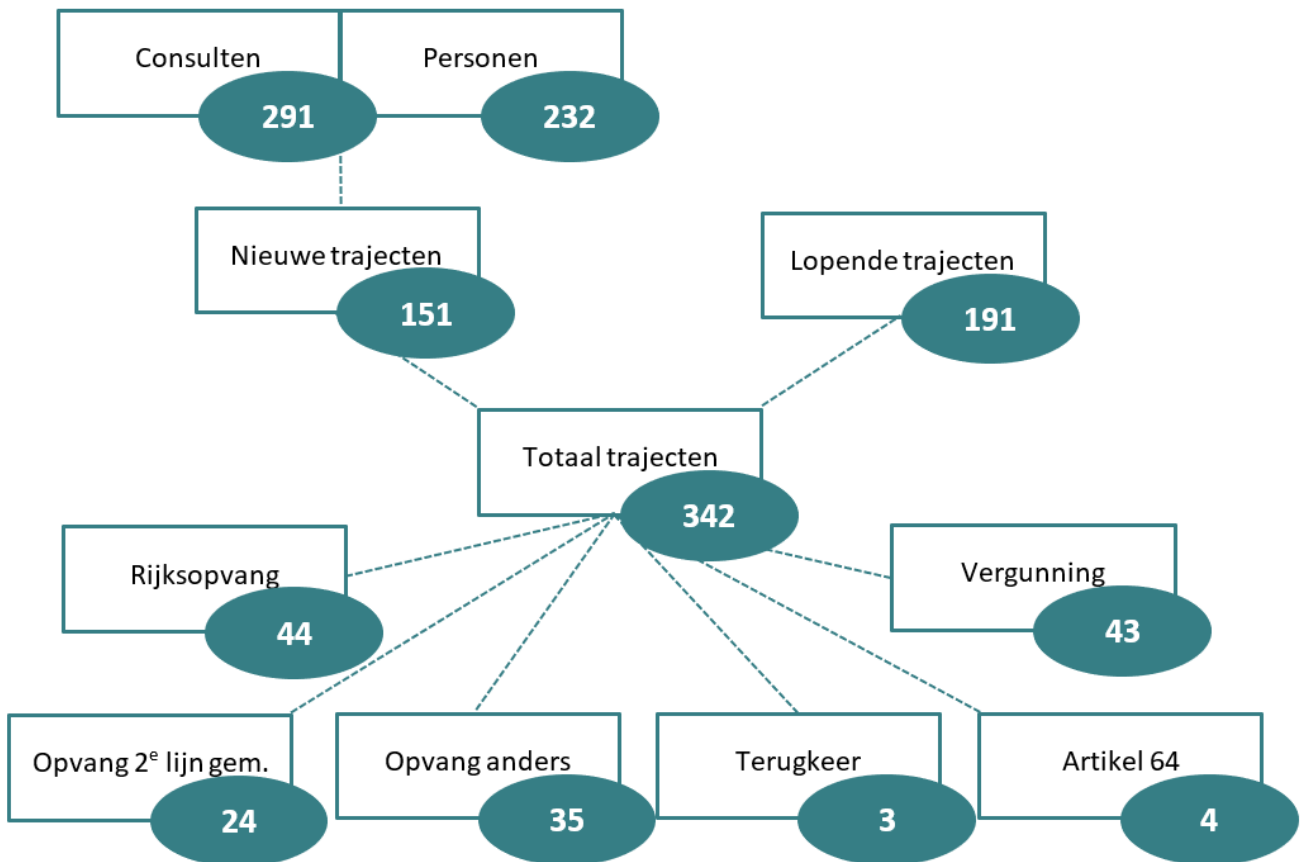
Een groot aantal mensen kreeg in 2019 asiel. Dit waren maar liefst veertien personen en eventuele gezinsleden. Ook kregen maar liefst negen mensen een verblijfsvergunning om bij hun Nederlandse kind te mogen wonen. We hielpen twee oud-cliënten met (fondswerving voor) gezinshereniging. Zoals Mamady (zie foto rechts) die na lange tijd, in december 2019, eindelijk zijn dochters weer ontmoette. Ook steunden we enkele mensen met (fondswerving voor) terugkeer.

Hoewel we het laatste half jaar van 2019 weinig nieuwe mensen als cliënt konden aannemen, is aan bovenstaande cijfers en in onderstaand diagram te zien dat we desondanks heel veel mensen hebben kunnen begeleiden richting oplossingen.

Foto: Mamady met zijn kinderen

Stroomdiagram met aantallen geholpen mensen op sociaal-juridisch gebied

3.3 Langdurig verblijvende kinderen

Een bijzondere ontwikkeling in 2019 was dat kinderen en hun gezinsleden die al lang in Nederland woonden en eerder niet in aanmerking kwamen voor het zogenoemde ‘kinderpardon’, in 2019 een aanvraag konden doen voor de zogenoemde ‘afsluitingsregeling langdurig verblijvende kinderen’. Deze regeling kwam tot stand door een ‘deal’ tussen de regeringspartijen, na langdurige lobby van organisaties, burgemeesters e.a. Voordeel hiervan was dat veertien bij STIL bekende gezinnen in 2019 een verblijfsvergunning kregen.

Nadelen van de ‘Kinderpardon-deal’

Nadeel was dat de voorwaarden dermate rigide en onrealistisch waren dat andere gezinnen buiten de boot vielen. Zij verbleven evengoed langdurig in Nederland en procedeerden eind 2019 nog, in de hoop alsnog in aanmerking te komen. Ander nadeel is dat ‘nieuwe’ gezinnen vanaf dat moment geen mogelijkheid meer hadden en zullen hebben in aanmerking te komen voor een of andere vorm van ‘kinderpardon’ of regeling om op basis van langdurig verblijf van kinderen en hun binding met Nederland, kans te maken op legalisering. De deal hield namelijk in dat de tot dan toe bestaande regeling werd afgeschaft.

Ander nadeel is dat het aantal jaarlijks uit te nodigen vluchtelingen uit UNHCR-kampen elders in de wereld, naar beneden is teruggeschroefd. Ook is de discretionaire bevoegdheid afgeschaft. Dit was de mogelijkheid voor de staatssecretaris om in uitzonderlijke situaties – buiten de wet om – een verblijfsvergunning te verstrekken. Meestal gebeurde dat als sprake was van zeer schrijnende humanitaire omstandigheden en/ of een combinatie van factoren.

Lange wachttijden IND

Al in 2019 werden de lange wachttijden bij de IND steeds problematischer. Mensen die asiel vroegen, moesten toen vaak al acht maanden wachten op een ‘gehoor’, een interview over hun asielmotieven. Dit is intussen in 2020 opgelopen tot meer dan een jaar. In de tabel met procedures is dan ook te zien dat een groot deel van de mensen dat door STIL wordt begeleid in de asielprocedure, nog in de ‘aanvraag-fase’ zitten. Zij verblijven in een AZC.

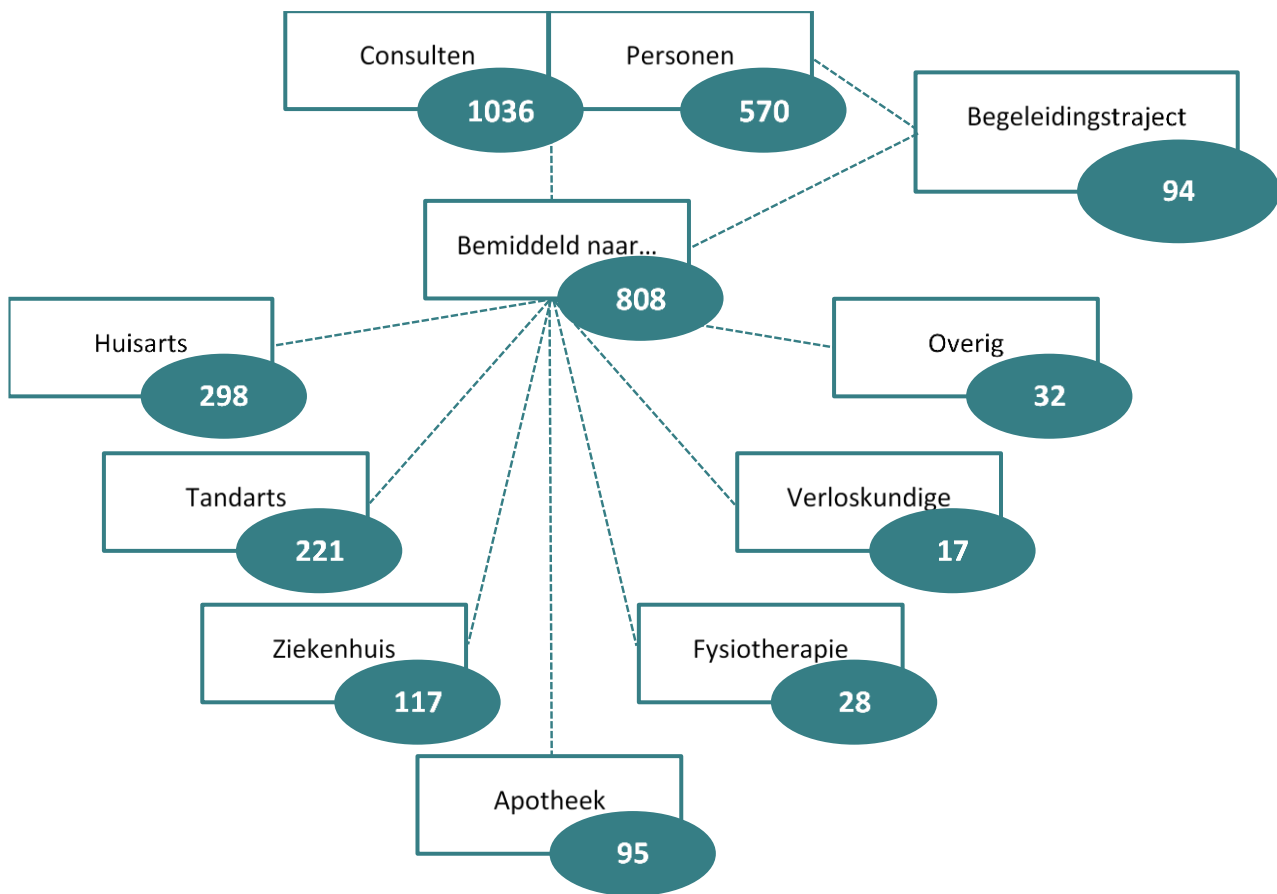
Foto: Deze kinderen en hun zusje en ouders kregen een verblijfsvergunning op grond van de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen.

4 Medische hulp

4.1 Verwijzing, begeleiding en voorlichting

STIL hielp 570 personen in 2019 met het verkrijgen van toegang tot medische zorg. Het betrof ruim 800 verwijzingen. Vaak regelen mensen een vervolgspraak of tweedelijnsafspraak zelf. 94 mensen boden we intensieve medische begeleidingstrajecten. Bijvoorbeeld als er sprake was van zeer ernstige problematiek, zowel psychisch als lichamelijk, gecompliceerde problematiek bij het verkrijgen van toegang tot medisch noodzakelijke zorg.

Stroomdiagram met de aantallen geholpen mensen op medisch gebied

Voorlichting

STIL onderhoudt zeer positieve contacten met huisartsen en andere zorgverleners. Zo komen artsen – al dan niet in opleiding- en zorgverleners regelmatig meelopen met onze spreekuren om meer zicht te hebben op de doelgroep en problematiek. Bijvoorbeeld de assistenten van Gezondheidscentrum Lombok en studenten geneeskunde, in het kader van ‘co-schappen in de wijk’. Dit laatste om meer inzicht te krijgen in daklozen-problematiek en problematiek van onze doelgroep (deels overlappend). Die co-schappen worden ook na 2019 voortgezet.

STIL nam tevens deel aan een ‘expertmeeting co-zorg’ waar gekeken werd hoe studenten bij de huisarts steun kunnen bieden aan mensen met ‘beperkte gezondheidsvaardigheden’.

4.2 Samenwerking

Met de praktijk van Tandheelkunde Vleutenseweg werk(t)en we nauw samen en zijn in 2019 afspraken gemaakt over welke zorg STIL wel of niet kan financieren voor mensen zonder inkomen. Aangezien ons budget beperkt is, moeten we keuzes maken over welke mondzorg we wel en niet vergoeden. Deze tandartspraktijk hielp STIL hiervoor richtlijnen op te stellen die gefundeerd zijn op medisch inhoudelijke overwegingen. Ook werkten we met deze praktijk samen op het gebied van preventie, zoals poetsinstructies en gratis tandenborstels voor kinderen.

Met de Jellinekkliniek voor verslavingszorg is de samenwerkingsrelatie in 2019 ook verbeterd. Dankzij de aanhoudende inzet van de medisch coördinator kon een cliënt van STIL daar behandeling krijgen. Door deze 'opening' konden later ook andere mensen zonder verblijfsvergunning bij deze kliniek verslavingszorg krijgen.

Andere apotheken

In 2019 moesten onze cliënten naar andere apotheken dan de jaren daarvoor⁴. Omdat dit voor beide partijen nieuw was, had STIL regelmatig contact met deze apotheken om werkafspraken te maken en verbeteren. De overgang verliep niet zonder problemen, maar in de loop van het jaar lukte het steeds beter om de toegang tot voorgeschreven medicatie voor onze doelgroep te versoepelen.

Vrijwillige chauffeurs en tolken

Zowel op het gebied van opvang als op het gebied van medische hulp, maakt STIL regelmatig gebruik van vrijwillige chauffeurs. We hebben een lijstje van mensen die we kunnen bellen als er vervoer nodig is, bijvoorbeeld als mensen niet zelf kunnen lopen of reizen. Enkelen van hen hebben in 2019 zeer veel hulp geboden aan mensen die met ernstige medische problemen te maken hadden. Daarnaast maakt STIL, zowel voor medische als juridische of humanitaire hulp, gebruik van meer dan tachtig vrijwillige tolken. Al deze mensen zijn onmisbaar voor ons werk.

Foto: Koerdische lekkernij als bedankje voor onze hulp

⁴ Dit hangt af van welke apotheken een contract hebben afgesloten met het CAK, de instantie die voor de rijksoverheid een deel van de zorg van 'onverzekerbare vreemdelingen' vergoedt.

5 Organisatie

5.1 De werkvloer

In onderstaande tabel is te zien hoeveel betaalde en vrijwillige FTE⁵ is ingezet en op welke werkgebieden. Te zien is dat we ons werk deden met twaalf parttime betaalde krachten (6,6 FTE) en 87 vrijwilligers (4 FTE).

Vrijwillig

	Ballie	Bestuur	Facilitair	Medisch	Sociaal-juridisch	Vertalen	Totaal
Personen	4	4	7	6	7	64	87
Gem. FTE	0,8	0,3	0,5	0,8	1,2	0,4	4,0

Betaald

	Aanmeldloket	Administratie en ondersteuning	Coördinatie	Fondsen en communicatie	Medisch	Sociaal-juridisch	Totaal
Personen	1	3	1	1	2	6	12
Gem. FTE	0,2	1,1	0,9	0,7	0,5	3,2	6,6

5.2 Bestuur

Het bestuur bestond in 2019 uit de volgende onbezoldigde bestuursleden:

Voorzitter:	Yvonne Kappers	1-2-2016	-	heden
Penningmeester:	Edward Ammerlaan	1-1-2019	-	heden
Secretaris:	Ralph Freeman	1-9-2017	-	heden
Algemeen bestuurslid	Nicole van Gemert	1-1-2019	-	heden

Governance-code

Het bestuur past de Utrechtse voorwaarden voor goed bestuur toe volgens de zogenoemde *governance-code* Sociaal Werk. Uitgangspunt is het model van een toezichhoudend bestuur, waarbij wordt gewerkt met een coördinator in plaats van een directeur. Op een aantal specifieke thema's heeft het bestuur een meer meewerkende rol, met name wat betreft de financiën en personeelszaken.

5.3 Beleid

In 2018 zijn de arbeidsvoorwaarden aangepast aan de CAO Sociaal Werk. Alleen op het gebied van beloning wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de CAO. Net als in het verleden koos het team in 2019, na een evaluatie en verschillende opties besproken te hebben, om vast te houden aan het principe van gelijke beloning. Het bestuur heeft dit besluit gevolgd.

Om ondanks de gelijke beloning toch zo goed mogelijk aan te sluiten bij een CAO-conform salaris, is een gemiddelde berekend van de salarissen indien we de inschaling van de CAO zouden volgen. Dit besluit is in 2019 genomen, maar nog niet geïmplementeerd omdat de subsidie hiertoe niet toereikend was. Wel is de subsidieaanvraag voor 2020 berekend op CAO-conforme beloning van medewerkers.

⁵ Het totaal aantal personen is niet gelijk aan de som der delen, omdat het voorkomt dat één persoon meerdere (vrijwilligers)functies vervult.

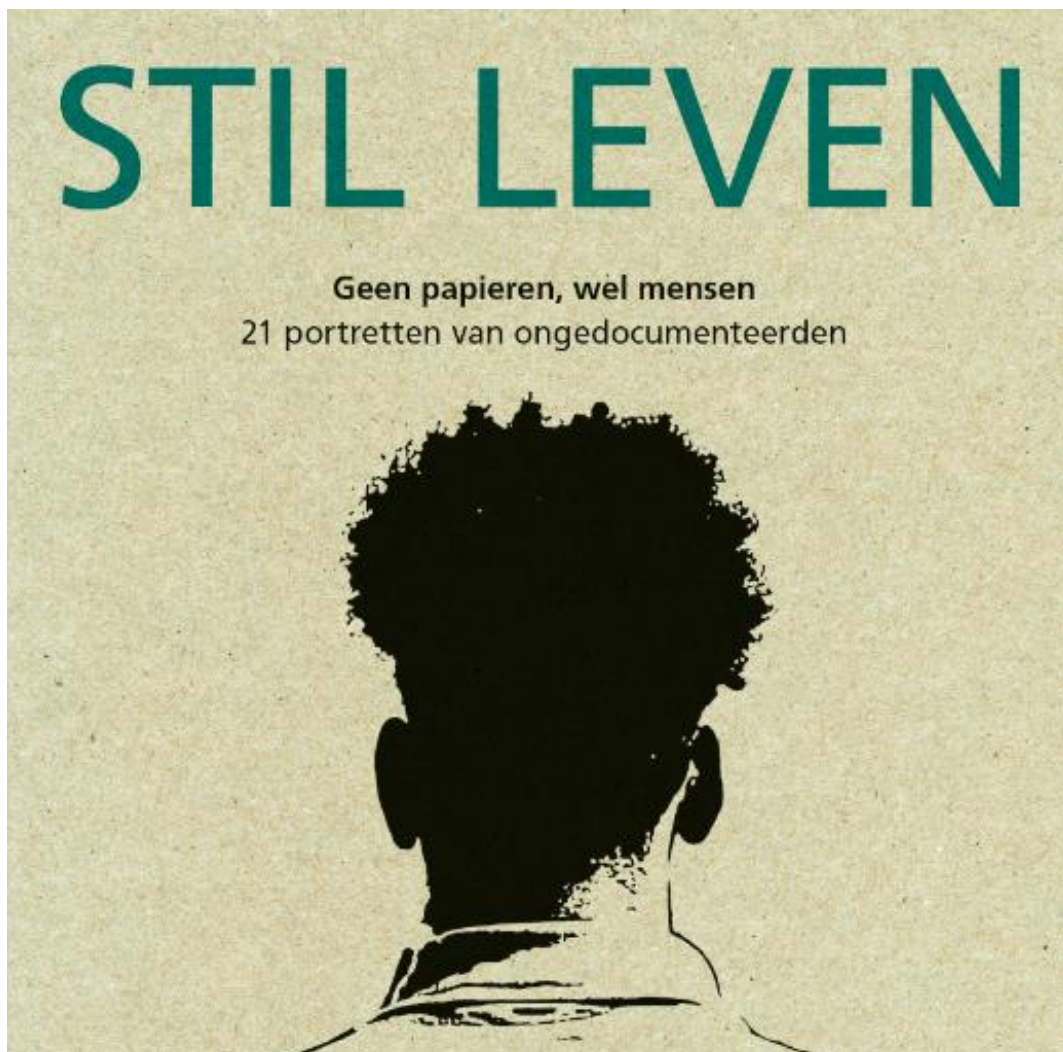
5.4 LVV

Een belangrijke thema begin 2019 was de besluitvorming rondom het al dan niet deelnemen van STIL en andere Utrechtse organisaties aan de Utrechtse pilot van de zogenoemde Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). STIL koos uiteindelijk voor deelname op basis van goede afspraken met de gemeente, waarbij onze onafhankelijkheid, de privacy en 'veiligheid' van onze cliënten evenals onze werkwijze, missie en visie, niet in gevaar kwamen.

5.5 Project Stil Leven

Eind 2017 lanceerde STIL het project Stil Leven, mogelijk gemaakt door de vrijwillige inzet van diverse professionals op het gebied van journalistiek en fotografie en een coördinator. In de discussie over opvang draait het vaak om cijfers en regeltjes, waardoor we vergeten dat het hier over mensen gaat. Met dit project wil STIL het verhaal delen van de mensen om wie het gaat. De verhalen laten de kracht en de potentie van mensen zien, maar geven tegelijkertijd een beeld van de invloed die het systeem waarin mensen gevangen zitten daar op heeft. Deze verhalen willen we niet alleen in woorden, maar ook in beeld vertellen. Daarom gaat elk artikel gepaard met een reeks van drie foto's.

In 2019 zijn een aantal van de online gepubliceerde artikelen samen met nieuwe interviews en portretten gebundeld in het boek 'Stil leven – Geen papieren, wel mensen – 21 portretten van ongedocumenteerden'. Het boek werd op feestelijke wijze gelanceerd bij Villa Vrede in het bijzijn van wethouder Maarten van Ooijen. Middels *crowdfunding* werden de driehonderd boeken die we in eerste instantie hadden laten drukken vrijwel allemaal verkocht, nog voor deze lancering.

6 Financiering

6.1 Jaarrekening

In de door een onafhankelijke accountant goedgekeurde Jaarrekening wordt inzicht gegeven in de financiën van de Stichting op alle terreinen. Deze is terug te vinden op de website van STIL.

6.2 Subsidie gemeente Utrecht

De kosten van kantoor, personeel en organisatie worden door gemeentesubsidie gefinancierd, ook een deel van de zogenoemde cliëntuitgaven. In 2019 kregen we opnieuw meer subsidie. Hierdoor konden we meer menskracht voor begeleiding aannemen. Ook kon alvast een stapje gezet worden om de lonen in de richting van CAO- niveau te brengen, konden we werken aan wettelijk verplichte verbetering van arbeidsomstandigheden en kon meer geld aan (uitgaven voor) cliënten besteed worden. Ook om de hoge legeskosten van het 'Kinderpardon' te dekken ontving STIL subsidie van de gemeente Utrecht.

6.3 Fondsen en donaties

Naast de subsidie wordt tevens een groot deel van de cliëntuitgaven gefinancierd door fondsen, organisaties, kerken en andere particuliere donateurs. Sommige fondsen en personen zijn vaste donateur. Anderen geven steun voor individuele noden waar we hen in specifieke gevallen voor aanschrijven.

Van particuliere donateurs ontvingen we in totaal meer dan 25.000 euro. Van organisaties en kerken ontvingen we meer dan 11.000 euro. Van (overige) fondsen ontvingen we ruim 73.000 euro. Hierbij zijn niet meegerekend donaties die achteraf (in 2019) ontvangen zijn voor 2018 of vooraf (in 2019) bestemd voor 2020. Wel meegerekend zijn de vooraf (in 2018) ontvangen donaties voor 2019 en de voor 2019 toegezegde fondsdonaties die pas achteraf (in 2020) ontvangen zullen worden.

Project Vrouwen en kwetsbaren van de straat

Naast subsidie, vaste donateurs en donateurs voor individuele noden, doen we ook aan projectmatige fondswerving. In 2019 gebeurde dit voor het project Vrouwen en Kwetsbaren van de Straat. De fondsen die hier steun voor boden, ontvangen naast dit jaarverslag en de jaarrekening, een aparte projectverantwoording. Tevens werd apart geworven voor het project Stil Leven, voor reiskosten naar demonstraties van

mensen uit onze doelgroep. Ook werd *crowdfunding* gedaan voor enkele specifieke doelen en personen zoals gezinshereniging en terugkeer.

Daarnaast werd apart geworven voor de enorm hoge kosten van de Afsluitregeling Langdurig verblijvende kinderen. Naast de genoemde gemeentesubsidie droegen ook enkele individuele donateurs bij.

Foto: Dit gezin kreeg een verblijfsvergunning in het kader van de afsluitingsregeling langdurig verblijvende kinderen

Dankwoord

Op de volgende pagina zijn de fondsen en andere donateurs die voor 2019 steun boden, vermeld.

Hierbij danken we alle donateurs, waaronder fondsen, kerken en de gemeente Utrecht, hartelijk. Jullie steun is onmisbaar voor het werk van STIL.

Subsidie en donaties fondsen, organisaties, kerken en andere particuliere donateurs 2019
Gemeentesubsidie
Gemeente Utrecht, subsidie
Gemeentesubsidie voor eigen bijdrage medicatie alle Utrechtse organisaties voor ongedocumenteerden
Extra subsidie afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen ('kinderpardon')
Fondsen, organisaties en kerken, projectmatig, tbv cliëntuitgaven of vrij besteedbaar
<i>Waaronder voor project Vrouwen en Kwetsbaren van de Straat en Noodhulp & Oplossingen</i>
Konferentie Nederlandse Religieuzen, Projecten in Nederland (KNR-PIN)
Kansfonds
KF Heinfonds
Stichting Rotterdam
Emmaus Haarzuilens
Katholieke Caritas Instelling der stad Utrecht
Steuncomité Asielzoekers en Vluchtelingen in Zeist (SAVIZ)
RDO Balije van Utrecht
RC Maagdenhuis (garantie)
Protestantse Diaconie Utrecht
Stichting Elise Mathilde Fonds
Haëlla Stichting
Armoedefonds
Maria Strootfonds, fonds van de Congregatie der Zusters van de Voorzienigheid
Particuliere donateurs:
Vaste en incidentele donateurs
Donaties voor gespecificeerde individuele noden, doelen en/of personen
Gerardus Majella parochie
OMDUW
Burkens' Stichting
Stichting Wesselmann, individuele steun voor oorlogsslachtoffers
Stichting Nationaal fonds Kinderhulp
Jeugdfonds Sport & Cultuur (giften gaan direct naar de culturele of sport-instellingen)
Jeannette Noëlhuis
Stichting Onesimus
Actiefonds X min Y tbv reiskosten demonstratie vluchtelingen
Particuliere donateurs:
Donateurs voor legeskosten kinderpardon
Donateurs voor (andere) specifieke personen of doelen
Donateurs voor project Stil Leven
Incidentele donaties kerken, organisaties e.d. niet begroot
PGU kerk Noorderlicht in Zeist
Jacobikerk (PGU)
Johannes Centrumgemeente (PGU)
Fonds Achterstandswijken
Diaconie Wijkgemeente Pauluskerk collecte
Quakers MZNMV, jaarlijkse donatie
Protestante diaconie (van een ons onbekende kerk)

≡ kfhiefonds

Burkens' Stichting

KCU

